

URZĄD MIASTA LEGNICA
Wydział Administracyjno-Gospodarczy

dnia 30. 03. 2010 *fax*

365

**Dolnośląski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
we Wrocławiu**

WRiD- ES-6000-6/10

nr rejestru zabytków A/1712

za zwrotnym potwierdzeniem odbioru

Wrocław, 30 marca 2010 r.

P. Kalinowski
30 03 10

DECYZJA

W SPRAWIE WPISANIA ZABYTKU DO REJESTRU ZABYTKÓW

Na podstawie art. 89 pkt 2 i art. 9 ust. 1 w związku z art. 3 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 1 g, art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) oraz art. 104 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. nr 98, poz. 1071 z 2000 r. z późn. zm.) w wyniku postępowania administracyjnego przeprowadzonego na wniosek Prezydenta Miasta Legnica z dnia 12.01. 2010 r.

postanawiam

wpisać do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego:

Park miejski w Legnicy w granicach wyznaczonych przez następujące ulice i działki

- od pn. ul. Zielona do Alei Orła Białego, następnie wzdłuż Alei Orła Białego do ul. Wrocławskiej,
- od wsch. ul. Jordana, ul. Hetmańska, wzdłuż wsch. granicy dz. 740/1 do ul. Białej, następnie wzdłuż Al. Zygmunta Krasińskiego, wzdłuż wschodniej granicy dz. 333, przechodzi przez Młynówkę,
- od zach. wzdłuż ul. Sępolowskiej, ul. Mickiewicza do ul. Białej, wsch. granicę dz. nr 322 do ul. Wł. Reymonta, wsch. granicę dz. nr 188/4, ul. Korfantego do ulicy Powstańców Śl i wzdłuż ul. Powstańców Śl., dalej wzdłuż zach. granicy dz. nr 387/3 i wzdłuż ul. Witelona.

Granice parku objętego niniejszą decyzją przedstawiono na zał. nr 2, który stanowi mapa w skali 1:1500 stanowiąca integralną część niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków we Wrocławiu wszczął na wniosek Prezydenta Miasta Legnica z dnia 12.01. 2010 r. postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków parku miejskiego w Legnicy.

W toku postępowania Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków we Wrocławiu ustalił stan faktyczny i prawny sprawy i zauważył, co następuje:

Park miejski w Legnicy położony jest na południowy-zachód od centrum miasta i zajmuje tereny pomiędzy dawnymi obwarowaniami miejskimi, korytem rzeki Kaczawy i częściowo zasypanej w części wsch. Młynówki.

W XVIII w., według rysunków F.C. Wernera, miasto otaczały aleje spacerowe. Po likwidacji zewnętrznego pasa fortyfikacji w 1757 r., jedna z alei przebiegała od Zamku Piastowskiego poprzez Bramę Wrocławską, wzdłuż cmentarzy kościołów NMP i św. Piotra i Pawła, Koziego Stawu aż do mostów na Kaczawie i zakola Młynówki. Na terenach położonych po obydwu jej stronach już na pocz.

XIX w. powstają kawiarnie i gospody. Obszar parku zakomponowywany był etapami. W części likwidowanych obwałowań, pomiędzy obecnymi ul. Witelona i Aleją Orła Białego, powstaje pierwsza część założenia parkowego, tzw. Burgergarten, czyli ogród mieszczański, który w 1810 r. przemianowano na Labirynt, co sugeruje, że sieć dróg tworzyły kręte alejki, charakterystycznych dla kompozycji krajobrazowych ogrodów angielskich. W latach 40. XIX w. publiczne tereny ogrodowe powiększono o dwa nieużytkowane cmentarze. Według projektu Eysenhardta powstał w tym miejscu ogród w stylu angielskim, w który wkomponowano pojedyncze nagrobki.

Kolejny etap rozwoju parku miejskiego w Legnicy miał miejsce od roku 1848, kiedy rozpoczęto budowę nowego domu strzeleckiego i oranżerii. Poszerzono wówczas istniejącą aleję lipową (obecnie Aleja Orła Białego), prowadząc ją od domu strzeleckiego do Bramy Wrocławskiej.

Dzięki staraniom dyrektora ogrodów miejskich, E. Petzolda, w latach 1863-1872 poszerzono park o dawne pastwiska pomiędzy Kaczawą, a Aleją Baumgarta.

Pod koniec XIX w. miasto inwestuje w dalsze przekształcenia w parku miejskim: w 1887 r. powstaje nowa cieplarnia i rosarium (zwane „gajem muz”) z pergolą i stawem. Legnicki park przeżywał swój rozkwit dzięki wystawom kwiatowym, roślin ozdobnych i budowli ogrodowych, które odbywały się na jego terenie od 1880 do 1940 r. Swoje apogeum wystawienniczy ruch ogrodowy osiąga w 1927 r., kiedy miała miejsce wielka ogólnoniemiecka wystawa i targi ogrodnicze, rzemiosła i budowli ogrodowych zwane „GuGaLi” (Gurken-Garten-Liebe). Na ten cel zaprojektowano i zrealizowano wielkie założenie ogrodowe na wschód od terenów parkowych, aż do Młynówki i dalej do pd. odcinka ob. ulicy Mickiewicza.

Powyższe ustalono na podstawie ewidencji Parku Miejskiego w Legnicy, opr. pod kierunkiem H. Ciesielskiego, Wrocław 1992 r., dopuszczonej jako dowód w niniejszym postępowaniu postanowieniem z dnia 5.03.2010 r.

Na podstawie oględzin przeprowadzonych w dniu 8.03. 2010 r. ustalono, że park zachował historyczne elementy kompozycji przestrzennej, pierwotny układ ścieżek i sposób zagospodarowania terenu charakterystyczny dla swobodnego, krajobrazowego komponowania założenia parkowego w stylu angielskim.

Zachowały się elementy małej architektury, które stanowią świadectwo zmieniającej się stylistyki kompozycji ogrodowych, a także rozwoju technicznego dla potrzeb założeń ogrodowo-parkowych. Po 1865 roku Eduard Petzold – jeden z najznakomitszych projektantów zieleni, twórca m.in. parku w Mużakowie (Bad Muskau) - zaprojektował naturalistyczną, swobodną kompozycję parku. W drzewostanie parkowym dominują lipy, klony i dęby, występują okazy aklimatyzowane. Park nadal pełni swoją historyczną funkcję jako miejsce wypoczynku.

Na podstawie art. 9, ust. 1 cyt. wyżej ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami *do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela nieruchomości lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomych.*

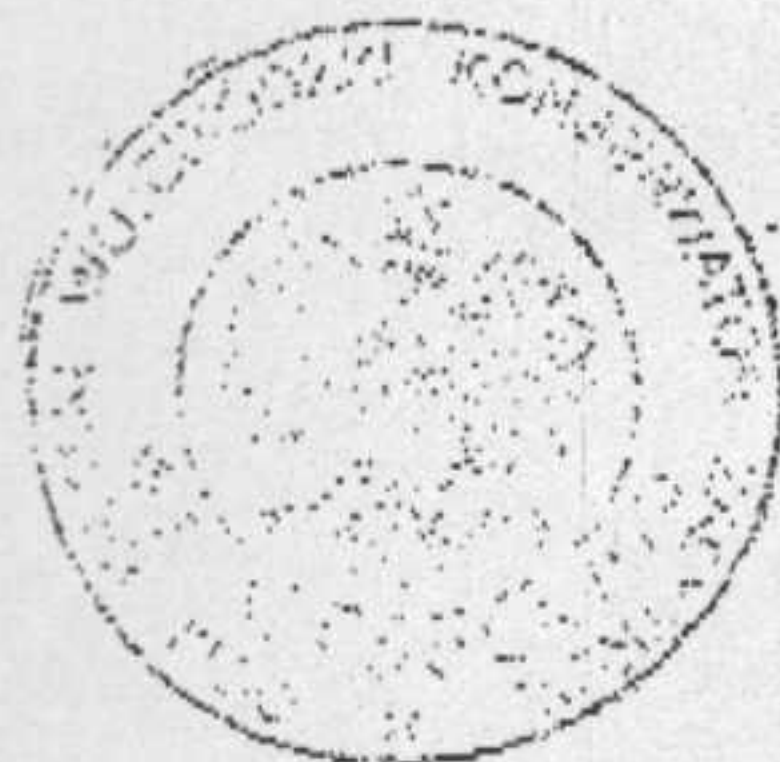
Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1g wyżej cyt. ustawy ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania: *parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni; art. 3 w/w ustawy określa, że zabytkiem jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.*

Park miejski w Legnicy jest dziełem człowieka i stanowi świadectwo minionej epoki, gdyż jego początki sięgają, jak wyżej stwierdzono, co najmniej poł. XVIII w. Ma znaczenie dla historii Legnicy jako świadectwo rozwoju i zagospodarowania tego miasta od XVIII do I ćw. XX w. Ponadto jest istotnym elementem stanowiącym o wartościach krajobrazowych miasta. Dość dobrze zachowany układ kompozycyjny parku i cenny starodrzew stanowią o wartościach naukowych i dendrologicznych założenia.

Wyczerpuje to przesłanki zawarte w art. 3 w/w ustawy do objęcia parku ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom – na podstawie art. 127 §1 i art. 129 §1 i 2 kpa i art. 93 ust.1 ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w terminie 14 dni od jej doręczenia, za moim pośrednictwem – Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu, 50-243 Wrocław, ul. Władysława Łokietka 11

Dolnośląski
Wojewódzki Konserwator Zabytków
mgr inż. arch. Andrzej KLMP

(podpis i pieczęć)

załączniki stanowiące integralną część decyzji:

1. pouczenie o skutkach wpisu do rejestru zabytków
2. mapa ewidencyjna w skali 1: 1500 z zaznaczoną granicą wpisu do rejestru

Otrzymują:

1. Gmina Legnica, pl.Słowiański 8, 59-220 Legnica
2. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Legnicy ,ul.Najświętszej Marii Panny 7, 59-220 Legnica
3. Zarząd Dróg Miejskich w Legnicy, ul.Mickiewicza 2, 59-220 Legnica
4. II Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Wyspiańskiego w Legnicy,ul.Zielona 17, 59-22 Legnica
5. EnergiaPro Sp., Pl. Powstańców Śl. 20, 53-314 Wrocław
6. Pani Genowefa Szczepkowska ,ul.Marsa 13/7, 59-220 Legnica
7. Pani Violetta Muraszko, Bartoszków 61, 59-241 Legnickie Pole
8. Pan Edward Muraszko, Bartoszków 61, 59-241 Legnickie

Do wiadomości:

1. Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, 00-464 Warszawa, ul. Szwoleżerów 9
2. Sąd Rejonowy ,Wydział Ksiąg Wieczystych, ul. Gen. Andersa 12, 59-200 Legnica
3. Miejski Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, ul. Kościuszki 38, 59- 220 Legnica
4. Starostwo Powiatowe w Legnicy, Wydział Architektury i Budownictwa,pl.Słowiański 1, 59-220 Legnica
5. WUOZ Delegatura w Legnicy
6. a/a WRiD